

Stichting Kinderen van de Zon

Nieuwsbrief juli 2018

Land van Ravensteinstraat 31
5402 EH Uden
tel. 0413-266259
e-mail: hamaschepers@hetnet.nl
www.kinderenvandezon.org

Geachte lezer, beste donateur,

De afgelopen maanden heb ik weer intens genoten van mijn werk samen met de kinderen in Arequipa en Ayacucho. In Arequipa heb ik samen met Flor workshops gegeven aan de kinderen van de opvanghuizen die we begeleiden. Het doet zó goed te zien dat de kinderen door de jaren heen steeds sterker worden en meer zelfvertrouwen krijgen.

Ook mijn samenwerking met Frédérique, het team en de niños van Mama Alice in Ayacucho was hartverwarmend. Het hoogtepunt van deze reis was absoluut het afstuderen van de moeders van onze naaiopleiding. Nog nooit heb ik op een dag zoveel traantjes van geluk zien vloeien. Wat ben ik er trots op, dat we dankzij jullie steun zoveel moeders de kans op een baan en op zelfstandigheid hebben kunnen bieden!

Graag wil ik jullie in deze nieuwsbrief laten meegenieten van al het moois dat op mijn Peruaanse pad is gekomen. De Kinderen van de Zon wensen jullie een zonnige zomer en hopen dat jullie ons werk opnieuw willen steunen.

Veel leesplezier en een warme dank voor jullie belangstelling, Marianne Schepers.

UW STEM IS NODIG!

Ons project voor kansarme kinderen in Ayacucho mag meedoen aan de goede doelen stemactie van de KRO. Wanneer we bij de vijf eerste uitkomen, maken wij kans op een prijs van €10.000,00, €5.000,00 of €2.500,00! Ons project kan deze steun goed gebruiken! Het project staat al vrij hoog, maar nog niet bij de eerste vijf. Elke stem is dan ook heel hard nodig.

Willen jullie a.u.b. een stem uitbrengen op ons project: "Mamita Alice"?

Dit kan via de link.

<https://www.kro.nl/geven/stichting-mamita-alice>

Er is één stem per mailadres mogelijk. Na het uitbrengen van de stem wordt via het opgegeven mailadres een bevestiging gevraagd.

HARTELIJK DANK!

Zondag 25 maart 2018

Waarheen je ook gaat, ga met heel je hart

En dan is het spontaan weer tijd voor mij om naar Peru af te reizen. In alle vroegte rijden Hans en ik met de stroom mee naar Schiphol. En dan komt weer het onvermijdelijke afscheid. Nog een keertje tegen elkaar zeggen dat we goed op onszelf moeten passen, een laatste knuffel en dan gaat mijn avontuur weer beginnen. Ik geloof dat het Confucius was die zei: "Waarheen je ook gaat, ga met heel je hart". En als ik ergens zeker van ben dan is het dat. Als ik niet met heel mijn hart naar onze niños en mijn Peruaanse collega's zou gaan, zou ik dit werk niet kunnen doen. Dit werk is een belangrijk onderdeel van mijn leven en dat doe ik met hart en ziel. Al van jongs af aan droomde ik ervan om eens ontwikkelingswerk te gaan doen in Zuid-Amerika met een groep vergeten kinderen. Ik heb inmiddels ervaren dat er niets mis is met groot dromen. Het is broodnodig te denken dat datgene wat je wilt doen, of gaat doen, ertoe doet. Het realiseren van mijn droom begon met kleine stapjes, maar zonder het zetten van die stapjes zou er niets gebeurd zijn. En ik heb ervaren dat ik een lange adem en veel geduld moet hebben en dat ik steeds het einddoel voor ogen moet houden.

Flor en Marianne gaan er weer voor.

Gaandeweg de reis kun je bijsturen, want als je vindt dat het meteen perfect moet is bijna niets haalbaar. Maar ik heb ook ervaren dat mensen die volhouden en kritiek aankunnen, die bijstellen en doorgaan, uiteindelijk de vruchten plukken van hun harde werk. Want dat is dromen werkelijkheid laten worden: hard werken. Doordat ik destijds mijn droom hardop heb durven uitspreken kreeg ik dingen voor elkaar; dan gaan mensen met je meedenken en willen je steunen. En daar ben ik iedereen tot op de dag van vandaag intens dankbaar voor. Dankzij jullie warme

steun kunnen niet alleen ik, maar samen met mij heel veel kansarme kinderen, jongeren en hun moeders, hun droom realiseren. Samen sta je sterk. Dan wordt je droom een daad, werkelijkheid, en ik wil jullie dan ook uit de grond van mijn hart bedanken voor jullie steun.

Bij aankomst in het hotel in Lima wacht me een warm onthaal en de volgende ochtend brengt Sr. Victor me weer naar het vliegveld en vervolg ik mijn reis naar Arequipa. Wat is het toch een feest om Flor weer in mijn armen te sluiten!

Zaterdag 31 maart 2018

Hoe slecht begrijpen we de weg van een ander, als we die enkel vergelijken met ons eigen pad

Het is een hard bestaan in de bergen van Arequipa.

Flor en ik beginnen met het geven van een workshop aan de ouders van de kinderen van Hogar de Cristo. De kinderen van Hogar de Cristo moeten bijna allemaal hun steentje bijdragen door te werken, want de ouders zijn vaak analfabeet en kunnen de kost voor hun kroost niet verdiend krijgen. In Arequipa is de exploitatie van delfstoffen (metalen en mineralen) van groot belang en de mijnbouw is een van de pijlers van de economie. De gevolgen van deze mijnbouwindustrie zijn immens voor de lokale gemeenschappen. Boeren verliezen hun grond aan mijnbedrijven, die de rechten daarop dikwijls voor een spotprijs hebben gekocht. De ontginning van mineralen gebeurt met bijzonder giftige, chemische producten. Vaak komen deze in het grondwater terecht. Dat zorgt voor ecologische rampen en maakt landbouw onmogelijk. De plaatselijke bevolking protesteert tegen deze praktijken en Arequipa telt dan ook tal van mijnbouwconflicten. Veel kinderen werken in de mijnen, zonder enige vorm van bescherming door volwassenen.

Hun toestand is zorgwekkend. Er wordt daarbij gemakkelijk over het hoofd gezien, dat kinderarbeid zelf aan armoede in de toekomst bijdraagt.

Profesor Miguel geeft huiswerkbegeleiding.

Wie niets geleerd heeft, zal zich nauwelijks uit de armoede kunnen redden. En nog belangrijker: economische groei leidt niet automatisch tot het overwinnen van kinderarbeid. De Peruaanse regering heeft namelijk - zoals vele andere Latijns-Amerikaanse landen - kinderarbeid simpelweg verboden en dacht er daarmee vanaf te zijn. In de illegaliteit zijn de kinderen echter nog meer aan hun werkgevers overgeleverd. Hoe slecht begrijpen we de weg van een ander, als we die enkel vergelijken met ons eigen pad. We weten allemaal dat het niet klopt als een kind zwaar lichamelijk werk moet doen. Maar het is te kort door de bocht, te gemakkelijk, om het pad van deze ouders te vergelijken met ons eigen pad en daarom kinderarbeid maar te verbieden en te denken dat het daarmee is opgelost. Arme families kunnen meestal niet zonder de aanvullende verdiensten van hun kinderen rondkomen. Het verbieden van kinderarbeid en de getroffen families vervolgens alleen laten, leidt tot economische rampspoed en stuit, zoals op dit moment in Zuid-Amerika, zelfs op weerstand van de kinderen zelf. We willen bereiken dat kinderen in Arequipa een betere leefsituatie en toekomst krijgen. Het is zo belangrijk dat zij naar school gaan en daarom betalen we uit donaties het salaris van een leerkracht om de kinderen te stimuleren om te leren.

We hebben ervaren dat we niet het optimale uit de workshops halen als we die alleen aan de kinderen geven. Als de ouders niet weten waar precies de schoen wringt bij hun kinderen, komt er thuis geen vervolg op onze workshops en beklijft datgene wat wij hen leren niet voldoende. Daar-

om hebben we besloten voortaan ook de ouders hierbij te betrekken. Tot mijn verbazing zie ik dat er 21 moeders zijn gekomen en 2 vaders. Het lokaal zit vol en dat is voor Peruaanse begrippen echt heel bijzonder. Sommige moeders hebben nog hun straathandel bij zich, zoals een plateau met snoepjes. We willen er met hen naar kijken wat het betekent om moeder of vader te zijn voor een kind.

Flor geeft een workshop aan de ouders.

We vragen hen wat het voor hen betekent om vader of moeder te zijn, wat vinden ze de moeilijkste taak van het ouderschap. Het moeilijkst vinden zij het gebrek aan tijd, geld, eten, gezondheid en begrip; de puberale houding van hun kinderen; de verantwoordelijkheid die zij vaak als alleenstaande moeders dragen; het vinden van werk en de grote afstanden van hun huisje naar de stad. Eigenlijk, zegt een van de moeders, is het hele leven moeilijk. En wat kan ik me dat voorstellen als je ziet onder welke erbarmelijke omstandigheden deze gezinnen wonen. Daarna tekenen we een boom en hangen al hun problemen en zorgen aan de takken van de levensboom en spreken met de ouders af, dat we hier de komende maanden samen met hen aan gaan werken. Inmiddels is het donker en komen de kinderen allemaal afscheid nemen om in hun eentje de tocht naar huis te aanvaarden.

7 april 2018

Ik wil niet herinnerd worden als het meisje dat werd neergeschoten, maar als het meisje dat opstond

Dinsdagmorgen aanvaardden Flor en ik om 06.00 uur, samen met Ernesto, ons jaarlijkse schoolreisje naar Majes. Dit is een reis van enkele uren richting de kust. Ernesto is gynaecoloog en is jaren geleden samen met zijn moeder in Majes een project gestart voor de opvang van lichame-

lijk- en geestelijk beperkte kinderen. De regering doet tot op de dag van vandaag niets voor deze kinderen en dat gaat Ernesto zeer aan het hart.

Profesor Miguel leert ook Maria muziek maken.

Uit donaties betalen we al enkele jaren een muziekleraar voor deze kinderen en het is ieder jaar weer hartverwarmend om te zien hoe de kinderen hiervan genieten. Bij aankomst gaan we naar het lokaal waar Profesor Michael zijn muzieklessen geeft en de kinderen zitten al klaar om een concert ten beste te geven. Wat ben ik blij dat we Michael hiervoor gevraagd hebben en wat hoop ik dat hij het volhoudt om wekelijks deze lange reis te maken om deze kinderen wat muziek en vrolijkheid in hun leven te brengen! Hij geeft les aan drie kinderen tegelijk, zodat hij tijd en aandacht voor hen heeft. Als Michael de maat van de muziek klappend met zijn handen aangeeft, volgen twee jongens hem meteen op hun trommels. Oscar is achttien jaar, geestelijk ver achter en is tot voor kort nog nooit naar school gegaan. Toch klapt hij met een stralende lach op de maat mee. Maria zit echter alleen te kijken en onderneemt geen enkele poging. Michael legt een paar rode papiertjes op haar tafeltje, wijst met zijn vinger naar de papiertjes en trommelt het ritme mee. Maria kijkt vol aandacht naar de papiertjes die Michael aanwijst en het is niet te geloven, maar ze begint uit zichzelf het ritme mee te klappen. Later hoor ik dat Maria doofstom is. Ik vind het geweldig dat Michael ook haar "aan de praat" krijgt en ze schatert het uit. Dat klinkt mij als muziek in mijn oren!

Vandaag geeft Profesora Roxana danslessen aan de meisjes van Restaurando Esperanza. Ik merk meteen dat het me raakt als ik de metamorfose bij deze meisjes zie zodra de muziek aanslaat. Hun ogen beginnen te stralen, er is geen onderling strijd meer, door het dansen maken ze ver-

binding met elkaar, ze concentreren zich op de lerares en de muziek en het straalt van hen af dat ze echt alles even kunnen loslaten. Het kleinste meisje dat in dit opvanghuis woont is drie jaar oud en het oudste 17 jaar. Er wonen gemiddeld 20 meisjes in dit opvanghuis en al deze meisjes zijn slachtoffer van seksueel misbruik en/of mishandeling.

De meisjes genieten van hun dansles.

Bij het zien van deze meisjes denk ik aan de Missverkiezing in Peru, enkele maanden geleden. We weten allang dat Peru hoog scoort op het gebied van geweld en misbruik van meisjes en vrouwen en dit wordt eerder meer dan minder. Volgens Marcela Huaita, oud-minister voor vrouwenzaken en kwetsbare bevolkingsgroepen, krijgen 7 op de 10 vrouwen te maken met fysiek geweld door hun partner. De straffeloosheid is schrijnend. In veel gevallen krijgt de dader een lichte of zelfs helemaal geen straf. Ook meisjes worden vaak misbruikt. Zij voelen zich onveilig, zowel thuis als op straat, in de bus en op school. We weten allemaal dat dit geen typisch Peruaans verschijnsel is. Wereldwijd is er al enige jaren een campagne gaande tegen kindermishandeling en seksueel misbruik van kinderen, wat, zoals we inmiddels allemaal weten, zelfs in de meest gewijde instellingen voorkomt. Ongeveer gelijk met het op gang komen van de #MeToo beweging organiseerden de Peruaanse vrouwen, die voor de nationale schoonheidswedstrijd waren geselecteerd, een onverwachte actie bij de Miss Peru Verkiezingen. Bij de voorstellingsronde noemden zij niet, zoals gebruikelijk, de maten van hun borsten, benen en billen, maar citeerden zij uit de statistieken van hun land inzake geweld tegen meisjes en vrouwen. Wat vind ik dat moedig van deze vrouwen, om een dergelijke actie te organiseren in een machocultuur!

Tijdens de dansles zie ik in een hoekje op de bank heel stil, eenzaam en in zichzelf gekeerd een meisje van ongeveer 7 jaar zitten, Zaida, dat pas sinds enkele dagen in het opvanghuis woont.

Ook Zaida gaat haar weg wel vinden.

Terwijl ik naar dit teruggetrokken beschadigde meisje kijk denk ik spontaan aan de woorden van de Pakistaanse Malala Yousafzai. Malala is bekend vanwege haar strijd voor meisjes om naar school te mogen gaan. In 2012, toen ze terugkeerde naar huis, pleegde een Talibanstrijder vanwege haar strijd voor onderwijs voor meisjes een aanslag op haar. Ze raakte zwaargewond door een kogel in haar hoofd en hals. Door specialistische hulp in Engeland overleefde zij de aanslag. De Verenigde Naties heeft 10 november 2012 uitgeroepen tot de dag van Malala. Hiermee vragen zij aandacht voor de 32 miljoen meisjes en 29 miljoen jongens in de wereld die geen basisonderwijs krijgen. In 2014 kreeg Malala, als jongste winnaar ooit, op 17-jarige leeftijd de Nobelprijs van de Vrede. Hier sprak zij de woorden: "Ik wil niet herinnerd worden als het meisje dat werd neergeschoten, maar als het meisje dat opstond". Wat hoop ik dat wij met onze workshops deze meisjes de kracht kunnen geven dat zij later niet herinnerd willen worden als het meisje dat werd 'neergeschoten', maar als het meisje dat opstond. Al deze meisjes hebben nog een lange weg te gaan, maar meisjes als Malala zijn het bewijs dat er ook voor hen een toekomst is weggelegd.

Dit zet mij aan het denken. Morgen gaan we deze meisjes een workshop geven over persoonlijke hygiëne. Maar ik besluit met Flor te gaan overleggen om die workshop een week uit te stellen en hen het levensverhaal van Malala te gaan vertellen. Het zou geweldig zijn als deze meisjes Malala als rolmodel zouden gaan zien.

Flor vindt het een heel goed idee en ik besluit voor alle meisjes een foto van Malala te gaan printen, die zij morgen na de workshop krijgen. Wat hoop ik dat op moeilijke momenten deze foto hen de kracht geeft om vertrouwen te hebben in zichzelf en in hun leven.

De meisjes kijken naar de video over Malala.

Na de dansles haasten we ons naar de ouderavond bij Nuestro Hogar. De opkomst is veel hoger dan we hadden durven hopen. Er zijn 24 moeders gekomen en 3 vaders. Flor vertelt de ouders dat ze een workshop over eigenwaarde, verantwoordelijkheid, pesten en communicatie gaat geven, maar dat we hierbij hard de steun van de ouders nodig hebben. Alle ouders zitten serieus te knikken en ik heb het gevoel dat ze het begrijpen.

En dan staat er een vader op. Hij recht zijn rug en steekt van wal. En niet zomaar! Zijn kinderen hebben totaal geen respect voor hem en hij vindt dat Nuestro Hogar hier maar eens wat aan moet doen, want per slot van rekening komen zijn kinderen niet voor niets dagelijks naar dit opvanghuis. Het is niet zijn taak om bij zijn kinderen om respect te moeten vragen; dat moet zijn kinderen tijdens de lessen hier bijgebracht worden, zodat ze hem uit zichzelf geven wat hij als vader verdient. Na zijn oeverloze felle pleidooi kijkt hij vol trots en voldoening nog een keertje rond en gaat dan zitten. Ik heb het gevoel dat deze vader al niet helemaal nuchter meer is en ik kijk Flor even waarschuwend aan alvorens ze antwoord geeft. Flor zegt in alle rust dat ze helemaal begrijpt wat de vader bedoelt. Dat de kinderen inderdaad respect voor hun ouders moeten hebben en dat we hier allemaal tezamen aan gaan werken, niet alleen met de kinderen maar ook met de ouders. De vader is gerustgesteld en na een daverend applaus voor Flor nemen we afscheid.

15 april 2018

Wie in het dal blijft ziet nooit de andere kant van de berg

Maandag gaan we verder met onze workshops over eigenwaarde voor de pubers van Nuestro Hogar van Maria Elena. Eerst hebben we een gesprek met Rocio, de maatschappelijk werkster van Nuestro Hogar. Ze hebben grote problemen met Miguel, een jongen die bij ons de workshop over eigenwaarde volgt.

Miguel volgt onze workshops op een veilige afstand.

Op dat moment realiseer ik me dat de man, die tijdens de ouderavond afgelopen vrijdagavond zo'n pleidooi hield voor het respect dat hij als vader van zijn kinderen verdient, de vader van Miguel is. De ouders van Miguel hebben 7 kinderen. Enkele jaren geleden is de vader een relatie met een andere vrouw begonnen en zijn zij gescheiden. Zes kinderen wilden bij moeder blijven wonen, alleen de twaalfjarige Miguel koos ervoor om bij zijn vader te gaan wonen. Vader woont met Miguel in een klein kamertje bij het timmerbedrijf waar hij als timmerman werkt. Sindsdien doet vader niets anders dan zijn vrouw bedreigen en beschuldigen van omgang met andere mannen. En bij al deze acties betreft hij zijn zoon Miguel. Vader moet alimentatie betalen voor zijn kinderen, maar geeft dit geld niet aan zijn vrouw, maar laat Miguel iedere zondag met dit geld naar zijn broers en zussen gaan. Miguel bepaalt dan als twaalfjarige of en wat zij te eten krijgen. Sinds de keuze van Miguel om bij zijn vader te gaan wonen, negeert zijn moeder hem totaal. Miguel is zwaar verwaarloosd, wordt nooit gewassen, want zijn vader heeft geen water op hun kamertje. Flor heeft al een paar keer met de moeder gesproken, dat zij als moeder van Miguel ook voor hem heeft te zorgen en dat als hij op zondag het geld komt brengen, zij hem op z'n minst onder de douche kan zetten.

Maar moeder is één grote waterval, klaagt en kreunt onafgebroken over het onrecht dat haar wordt aangedaan, zij is het slachtoffer en niet Miguel. Het is zijn eigen keuze om bij zijn vader te gaan wonen, dus moet vader maar voor hem zorgen. Het grote probleem bij Nuestro Hogar is dat Miguel inmiddels van geen enkel vrouwelijk teamlid iets wil weten. Hij slaat op tilt als ze voor zijn gevoel te dicht bij hem komen zitten, als ze hem een schouderklopje geven en als ze hem willen helpen met zijn huiswerk. En als zijn moeder naar het opvanghuis komt negeert ze haar zoon totaal. De maatschappelijk werkster vraagt ons of wij dit probleem willen meenemen in onze workshop en willen kijken hoe het team op een andere manier misschien wel contact met Miguel kan krijgen.

Vanmiddag ga ik op huisbezoek bij het gezin van Sra. Sylvia. Deze keer kan ik 's middags terecht en kan Flor gelukkig ook mee. Sra. Sylvia heeft 6 kinderen. Zoals de moeder het zelf verwoordt is haar oudste zoon, Javel, het product van een verkrachting. Javel zit in de laatste klas van de middelbare school. Hij gebruikt drugs en alcohol en is vanwege zijn negatieve gedrag en slechte voorbeeld aan de andere kinderen niet meer welkom bij Hogar de Cristo.

De niños van Sra. Sylvia krijgen eten bij Hogar de Cristo.

De man van Sra. Sylvia is pastor van een geloofsgemeenschap en heeft jarenlang zijn vrouw en kinderen mishandeld. Javel is dit gedrag gaan kopiëren en net als zijn vader slaat hij zijn broertjes en zusjes. Zijn zussen Lucero en Salomé en de broertjes Joshue en Mauricio komen dagelijks naar Hogar de Cristo. Alleen het jongste kind is thuis bij de moeder. De man van Sra. Sylvia heeft een andere vrouw weten te bemachtigen en volgens goed Peruaans gebruik betaalt ook hij zijn alimentatie niet. Moeder werkt hele dagen

als poetsvrouw, waar zij een salaris van S/.400,00 soles per maand (€1.115,00) mee verdient. En zie hier maar eens van rond te komen met 6 hongerlapjes.

Met 8 man sterk gaan we in een taxi met de kinderen naar hun huis. Het is een rit van minstens een uur en hoe hoger we komen hoe kouder het wordt. Eindelijk geeft Lucero aan dat de taxi niet meer verder kan en dat we de rest van de tocht te voet zullen moeten aanvaarden. Het is één grote zandberg en door de wind lopen we alleen maar naar stof te happen. Hoe krijgt een mens in hemelsnaam hier een huisje gevonden! Ik geloof dat dit een van de schrijnendste situaties is die ik ooit hier in Arequipa heb aangetroffen. We komen bij een scheef hangende golfplaten poort en daarachter staat een houten barakje, dat uit twee kamertjes bestaat. In elk kamertje staat een bed en daarmee is alles gezegd. Er zijn geen tafel of stoelen, alleen een grote stapel kleren op de grond. Het houten barakje is gewoon op het zand geplaatst en alles staat schots en scheef.

Mauricio laat vol trots hun keuken zien.

Los van de barak staat een hokje, waar een kapotgescheurde vieze tod dienstdoet als 'deur'. De kleine Mauricio vertelt me trots dat dit de keuken is. Als ik het gordijn aan de kant schuif, zie ik ook hier alleen een vieze zandvloer met daarop een tweepits gasstelletje. Maar het is me meteen duidelijk dat deze moeder hier nog nooit opgekookt heeft, want ze heeft geen gasfles. Er is geen water, geen licht en dus geen douche. Een gat in de grond is het toilet. Dan komt moeder naar huis en knopen we, zittend op het bed, met haar een gesprek aan. Ik zie meteen dat moeder nog jong is, 38 jaar en dan met 6 kinderen en zo'n problemen. Wat een leven! Moeder vertelt haar levensverhaal. Ze is zelf als klein kind door haar ouders afgegeven aan een of andere verre

tante en is daar zeer slecht behandeld. Nadat ze door een verkrachting moeder van Javel is geworden, heeft ze een relatie gekregen met de vader van haar kinderen. In 2014 heeft haar ex-man een lening bij de bank afgesloten van S/.20.000,00 soles om een auto van te kopen en hij heeft nooit iets afgelost. En dan te weten dat de rente hier in Peru minimaal 18% is! Aangezien de man zwart werkt en aangeeft geen baan te hebben, klopt de bank nu steeds bij de moeder aan. De bank dreigde alles uit haar huisje in beslag te nemen, omdat zij destijds het contract van de lening heeft ondertekend. Deze schuld is dus niet alleen letterlijk maar ook figuurlijk haar eigen schuld, dikke bult. Uit angst voor de bank heeft ze nu haar hebben en houden opgepakt en is ze ver weg van haar oude huisje in deze illegale barak getrokken.

Sra. Sylvia en haar gezin in hun houten barak.

Ik vraag me af of de Staatsscholen hier in Peru er enig idee van hebben hoe hun leerlingen leven? Hoe kunnen zij verwachten dat deze kinderen hun huiswerk maken, als ze geen licht, geen tafel noch een stoel hebben om op te zitten? Hoe kunnen deze kinderen zich concentreren als er niets te eten valt? De moeder kan de schoolspullen voor haar kinderen niet betalen, dus hebben ze ook geen schriften of pennen om mee te schrijven. Hoe kunnen we in hemelsnaam deze kinderen de kans op een goede opleiding bieden, waardoor deze cirkel van armoede ooit wordt doorbroken? Hoe diep het me ook raakt, ik realiseer me tegelijkertijd dat het zo goed is dat ik bij dit gezin op huisbezoek ben gegaan, want wie in het dal blijft ziet nooit de andere kant van de berg. En die andere kant van de berg heb ik nu wel degelijk gezien! Onderweg naar mijn hotel realiseer ik me hoe belangrijk het is dat ik mezelf niet toesta ontmoedigd te raken door de omvang van andermans lijden. Het leed van zovelen hier

is geen reden tot medelijden, maar zeker wel tot compassie.

De meisjes voeren een prachtige traditionele dans op.

Vrijdag is mijn laatste dag in Arequipa. Vandaag zijn we uitgenodigd door Rick en Sandra voor een dansoptreden door de meisjes van hun opvanghuis. Een mooiere laatste dag kan ik me niet wensen. Er wordt driftig op en neer gerend en dan zijn Profesora Roxana en de meisjes klaar en kan het feest beginnen. De meisjes stralen! Ze hebben prachtige traditionele kleren aan en ze laten ons dansen zien van verschillende provincies van Arequipa. Na een daverend applaus bedank ik de danseressen, maar vooral ook Roxana, die een geweldige klus geklaard heeft met deze meisjes. En dan volgt het onvermijdelijke afscheid. Sandra en de meisjes houden een hartverwarmende speech en stiekem moet ik altijd lachen, want vanaf de eerste dag ben ik voor hen Hermana Marianne, Zuster Marianne. Terwijl dit vroeger mijn grote zorg was dat ik missiezuster zou moeten worden om ontwikkelingswerk te kunnen gaan doen! Het is maar goed dat ik Hans al zo jong ontmoet heb en nu het beste uit twee werelden heb: een schat van een man, kinderen en kleinkinderen en dat ik dan ook nog 'Hermana' mag zijn, maakt mijn leven compleet. Na beloofd te hebben dat ik volgend jaar terugkom, zwaaien ze ons allemaal uit en gaan Flor en ik nog een laatste kopje theedrinken. Wat zullen we elkaar weer missen! Na afscheid genomen te hebben word ik naar het vliegveld gebracht, op weg naar mijn volgende missie in Ayacucho. Want wie in het dal blijft ziet nooit de andere kant van de berg!

Als ik eindelijk in Ayacucho land, zie ik Frederique en een van de jongens, Robinson, achter het hek staan te zwaaien. Ik ben er weer! Wat is het heerlijk om elkaar weer te zien! Na een warm

weerzien hoor ik achter mijn rug ineens een hoop lawaai en daar komt het hele team op me afholten, met grote spandoeken om me welkom te heten. Als verrassing hadden ze zich binnen op het vliegveld verstopt. En ik weet niet wat ik zie, maar ook de naaieraressen en alle alleenstaande moeders, die bij ons een naaiopleiding van een jaar volgen, zijn gekomen. Niet te geloven! Ze hebben ruim twee uur moeten lopen van hun huisje naar het vliegveld! Wat hebben deze vrouwen de afgelopen maanden een prachtige ontwikkeling doorgemaakt! Als ze me omhelzen kijken ze me aan, zeggen allemaal wat lieve welkomstwoorden en overhandigen me een mooie bos bloemen. Ik voel me weer helemaal thuis.

Een warm welkom in Ayacucho.

Zaterdag, 21 april 2018

Laat je lach de wereld veranderen, maar laat niet de wereld je lach veranderen

Wat is het heerlijk om iedereen op maandagochtend weer te zien! Elke maandag beginnen we met een teamvergadering, om de lijnen voor de komende week uit te zetten. Deze vergadering is voor mij meteen een mooi moment om afspraken te maken met het team welke werkzaamheden ik de komende weken zal verrichten. Het voelt zo goed om weer hier te zijn! Iedereen is enthousiast, heeft zin in het werk en ik ben op alle fronten welkom.

Vandaag aanvaard ik de lange reis naar Yanama, voor mijn ontmoeting met de moeders van de naaiopleiding. Eerst ga ik een grote taart kopen met daarop de tekst "Succes, moeders" en een fles frisdrank. Als ik binnenkom staan ze met gespannen gezichten op me te wachten en word ik door alle 20 moeders omhelsd. Het raakt me te zien hoe blij ze zijn dat ik gekomen ben. We snijden de taart aan en ik vraag hen hun werk

even neer te leggen voor een korte pauze. Ze komen allemaal bij me zitten en ik voel dat ze zitten te wachten tot ik iets zal zeggen. Ik begin mijn speech met de vraag of ze nog weten met welke woorden ik vorig jaar, na het opstarten

van de naaiopleiding, afscheid van hen genomen heb. Een van de moeders gaat staan. Ze wenst me een goe-demiddag en zegt dat ik tegen hen gezegd heb dat ik dit jaar terug zou komen en dat

ik hen dan allemaal weer wilde begroeten, want dat dit zou betekenen dat ze allen hebben doorgezet. En vol trots zegt ze: "En kijk eens, Marianne, hier zijn we allemaal". Ik vervolg mijn speech met te zeggen dat ik zo ongelofelijk trots op hen ben dat ze doorgezet hebben, ondanks de vele moeilijkheden die er op hun pad zijn gekomen. Hun opleiding loopt bijna ten einde en ik vraag hen of ze al nagedacht hebben over hun toekomst, welke dromen ze zouden willen realiseren. Een van de moeders, Carmen, steekt haar vinger op en deelt haar droom met alle moeders. Het volgen van een naaiopleiding is wat ze haar hele leven al wilde doen. Maar door de bittere armoede waarin ze leeft had ze hiertoe nooit de kans. Tot er jaren geleden een gratis cursus poppen maken werd aangeboden. Deze cursus is ze gaan volgen en sindsdien maakt ze poppen voor de verkoop op markten. Van het geld dat ze hiermee verdiend heeft ze steeds iets opzij gelegd. Tot ze vorig jaar onze affiches zag hangen in haar wijk, dat er een naaiopleiding zou worden aangeboden aan de moeders van Yanama.

Trotse moeders met hun zelfgemaakte schorten.

Ze heeft zich onmiddellijk ingeschreven en prijst zich tot op de dag van vandaag gelukkig dat ze de kans heeft gekregen om deze opleiding te volgen. Tijdens de opleiding kreeg ze de kans

om een tweedehands naaimachine te kopen en samen met haar echtgenoot heeft ze toen gekoken hoe ze hiervoor een lening zou kunnen afsluiten. Ze heeft die lening gekregen en steeds keurig op tijd de rente en aflossing kunnen betalen van de opbrengst van de verkoop van haar poppen. Over vier maanden is de naaimachine helemaal van haar en dan houdt niets of niemand haar meer tegen om een eigen naaiatelier te beginnen. Nadat Carmen haar verhaal heeft durven delen, komen ook andere moeders met hun verhaal over hoe zij hun toekomst zien.

Vol trots showt Rosemary een examenwerkstuk.

Een moeder vertelt dat haar man er zeer op tegen is dat ze deze opleiding volgt en dat ze door zijn toedoen al een keertje meer een opleiding vroegtijdig heeft moeten afbreken. Haar man vindt dat ze die tijd beter kan besteden aan hem, aan haar kinderen en het huishouden. Ze kijkt me recht in mijn ogen en zegt dat ze vindt dat ze een goede moeder en echtgenote is; ze staat elke ochtend om 05.00 uur op om alvast te koken, haar huisje op orde te maken, de handwas buiten in de sloot te doen en haar kinderen naar school te brengen. Ondanks dat haar man haar een keertje een blauw oog heeft geslagen, heeft ze voet bij stuk gehouden. Ze kijkt me vol strijd lust aan en zegt dat deze naaiopleiding haar ook de kans zal bieden om eindelijk haar eigen pad te gaan bewandelen en dat ze, door het hebben van eigen inkomsten, zich nooit meer hoeft te laten mishandelen. Op een gegeven moment komt er een groepje moeders om me heen staan, ze pakken me vast en vragen me of ik hen, por favor, niet alleen wil laten en met hen wil blijven meedenken. Zij willen graag een coöperatie gaan vormen om zo tezamen een naaifabriekje te kunnen starten, maar ze weten niet waar ze moeten beginnen. En dan is het moment daar dat enkele vrouwen opstaan en het woord tot mij richten. Ze zeggen me dat niemand ooit oor heeft gehad

voor hun problemen, dat ze altijd maar hebben moeten accepteren dat ze arm zijn en eeuwig arm zullen blijven, totdat ze de mogelijkheid kregen aangeboden om deze opleiding te gaan doen. Als dank hebben ze allemaal tezamen iets moois voor mij genaaid. Wat zijn dit een kanjers en wat zou het toch mooi zijn als eens ongelijkheid een herinnering uit een duister verleden is, zodat ieder kind, iedere moeder, ieder mens, gelijke kansen krijgt! Ik bedank hen uit de grond van mijn hart voor al het moois dat zij voor mij gemaakt hebben en zeg hen dat het tijd is voor een stuk taart. En dan kunnen eindelijk alle moeders, na het delen van al hun pijnlijke, verdrietige en indrukwekkende verhalen, oprecht lachen.

Met een stralende lach laat Nely haar werk zien.

Op dat moment zeg ik hen hoe blij ik ben hen te zien lachen, want het is zo belangrijk dat je met je lach de wereld verandert, maar niet de wereld je lach laat veranderen. Het leven zal voor hen nooit gemakkelijk zijn, ze zullen nog een lange weg te gaan hebben. Maar als zij door de wereld hun lach laten veranderen geven zij zich gewonnen en dat moeten zij nooit laten gebeuren. Na hartelijk afscheid genomen te hebben, tuffen we met z'n allen weer in de bus naar beneden, naar het centrum. Door al het rondwaaiende zand branden mijn ogen in mijn hoofd en ik voel me zo ongelofelijk vies, dat ik eerst onder de douche spring. Op dat moment realiseer ik me wederom dat het zo slecht verdeeld is in de wereld. Al die gezinnen in Yanama moeten leven zonder water en zonder riolering en ik draai hier zomaar een knop open op de badkamer en er komt warm water uit. Echt, wat hoop ik intens dat eens deze ongelijkheid een herinnering uit een duister verleden zal zijn.

Na onze vergadering komt een van onze jongens, Miguel, binnenlopen. Hij begint stralend te vertellen hoe goed het met hem en zijn studie gaat.

Miguel is 20 jaar en komt uit een extreem moeilijke gezinssituatie. Zijn vader heeft altijd zijn moeder mishandeld, zat bijna zijn hele leven in de gevangenis en ook zijn 3 oudste broers hebben een vaste verblijfplaats in de bajes. Miguel heeft na twee jaar basisschool de school verlaten en zijn leven op straat doorgebracht. Hij is een heel goede voetballer en speelt in het belangrijkste voetbalteam van Ayacucho. Toen hij bij Mama Alice kwam hebben we hem de mogelijkheid geboden lessen te gaan volgen bij het individueel onderwijs.

Marivel verricht wonderen bij de leerlingen.

En het is bijna een wonder, maar Profesora Marivel heeft hem in één jaar tijd bijgewerkt van de tweede klas van de basisschool naar de zesde klas. Na het doen van een toelatingsexamen werd hij toegelaten op de middelbare school en daar deed hij de eerste twee jaar in een jaar tijd. Hij zit nu in het laatste jaar van de middelbare school. Ik zit helemaal te genieten als ik hem vol overgave hoor vertellen dat hij zijn jongste broertje op alle fronten stimuleert om naar school te gaan en zijn best te doen. Alsof Miguel de vaderrol op zich heeft genomen. In een adem vertelt hij er achteraan dat hij eind dit jaar hopelijk zijn middelbare school in zijn zak heeft en dat hij dan graag wil gaan verder studeren. Sportleraar worden lijkt hem een mooie studie, maar het zou natuurlijk ook geweldig zijn als hij als eerste van hun familie naar de Universiteit zou gaan. En ook bij Miguel voel ik dat hij gelooft in de schoonheid van zijn dromen. En wat gun ik het deze jongen!

Zaterdag, 28 april 2018.

Niemand kan bepalen hoe zwaar jouw rugzak is, want jij bent degene die hem moet dragen

Dinsdag ga ik met onze maatschappelijk werker Bethy op huisbezoek bij Jairo. Jairo is 10 jaar oud en zijn moeder regeert met straffe hand.

Zij heeft geen enkel geduld met hem en dit maakt dat het gedrag van Jairo ook veel te wensen overlaat. Zijn juffrouw op school gaf aan dat er met hem niet te werken valt, hij schreeuwt, schopt en slaat zijn klasgenoten, liegt op alle fronten en blijft tot 's avonds laat op straat hangen en gaat met 'foute' vrienden naar het Internetcafé. Inmiddels werkt Bethy al een half jaar met hem en gelukkig zien we enige verbetering. Maandenlang hebben we moeder iedere avond getraind om Jairo te gaan zoeken, als hij om half zeven nog niet thuis was.

Jairo krijgt een workshop over normen en waarden.

En dat heeft gewerkt, want hij komt inmiddels recht na sluitingstijd van ons project naar huis. Jairo straalt als Bethy en ik binnenkomen en ook zijn moeder en broertjes en zusje staan al op ons te wachten. Wat blijft het hier toch altijd moeilijk om de leeftijd van een moeder in te schatten. Deze moeder mist al haar tanden al in haar bovengebit en tijdens het gesprek vertelt ze dat ze 25 jaar is. Ook Sra. Paulina is dus al met 15 jaar moeder geworden. Haar man werkt ver weg op hun chacra (landje) en komt iedere vrijdagavond naar huis en vertrekt weer op zondagmiddag. Jairo is een behulpzaam, open, vrolijk manneke en ik merk dat hij zeer gemotiveerd aan ons gesprek deelneemt. We hebben twee grote vellen papier bij ons, waarop we op ieder vel papier de stam van een boom hebben getekend. Op een stam hebben we een lachend gezicht getekend en op de andere stam een verdrietig gezicht. De lachende boom is de boom van positieve waarden en de verdrietige boom van negatieve waarden. Steeds geven we aan Jairo een boomblad, waarop een woord geschreven staat, zoals: respect, egoïsme, vertrouwen, liegen etc. en hij moet het blad aan de juiste boom hangen. Het is zo mooi om te zien dat Jairo elk woord uitlegt met een voorval uit zijn eigen leventje. We komen erachter dat Jairo zijn vader ontzettend mist

en dat het voor zijn moeder heel moeilijk is om al deze kinderen in haar eentje op te voeden. Daar zal waarschijnlijk haar korte lontje vandaan komen. Vorige week gaf Jairo aan dat hij het zo mist dat ze nooit iets tezamen als gezin doen. Toen Bethy hem vroeg wat hij dan zo graag zou willen, was zijn antwoord dat hij ervan droomde een keertje samen met zijn ouders een gezelschapsspel te doen. Daarom hebben we vandaag een gezelschapsspel meegenomen en de moeder belooft ons dat ze tezamen dit spel zullen spelen zodra vader thuis is. Jairo glundert van oor tot oor en dan is het tijd voor ons om samen met Jairo terug naar school te gaan. We nemen afscheid van Sra. Paulina en het is heerlijk om te zien hoe hartelijk Jairo inmiddels afscheid van zijn moeder neemt. Heel vrolijk omhelst hij zijn moeder en zegt met gultige ogen: "Chauuuuuuu, mami, ik vertrek nu naar mijn chacra". Dit zijn blijkbaar de woorden waarmee zijn vader iedere zondagmiddag naar zijn landje vertrekt en ik zie dat Jairo zich nu echt een grote jongen voelt.

Moeder volgt vol belangstelling de lessen van Jairo.

Aangekomen bij het schooltje moeten we wachten op een teamlid, dat twee kleine huilende hummeltjes naar huis is brengen. Deze kruimeltjes stonden voor de gesloten schooldeur te huilen. Toen Profesora Eskarly hen vroeg waarom ze zo'n verdriet hebben keken ze haar met angstige oogjes aan en zeiden dat ze zo bang zijn. Het oudste kind heeft de zorg over haar kleine broertje. Ze zijn in het donker naar huis gelopen, maar moeder is niet thuis. Ze konden niet binnen en zijn weer teruggelopen naar school. Daarom is Eskarly samen met deze twee kinderen naar hun huis gelopen en ik begrijp de angst van deze kinderen op alle fronten. Ze wonen ver weg en het zandpad naar hun huis is aardedonker. Op dit soort paden kent men geen lantaarnpalen. Het is ontroerend hoe het meisje als een moeder waakt over haar broertje. Ze houdt onafgebroken het

handje van haar broertje vast en al snikkend zegt ze tegen hem dat hij niet bang hoeft te zijn, want dat zij erbij is en voor hem zal zorgen. Als ze eindelijk bij hun huisje komen is ook dat nog steeds aardedonker en moeder is in geen velden of wegen te bekennen. Eskarly klopt bij een buurman verderop aan en vraagt hem of deze kinderen in zijn huis mogen wachten tot hun moeder thuiskomt. De buurman geeft aan dat dit geen probleem is, want dat moeder waarschijnlijk naar haar chacra is en later op die avond wel thuis zal komen. Onderweg denk ik aan een Peruaanse poster die ik onlangs gezien heb. Hierop stond de foto van een klein meisje dat zwaarbeladen haar pad volgt, op een hobbelig zandweggetje hoog in de bergen.

Nog zo klein en al zoveel verantwoordelijkheid.

Tijdens haar tocht komt ze een wandelaar tegen, die vol zorg tegen haar zegt: "Wat draag jij een zware last op je rug". Het meisje kijkt de wandelaar verwonderd aan en zegt: "Ik draag toch geen last op mijn rug. Ik draag mijn broertje". Dit is wat ik hier zo vaak zie en voel, dat kinderen op veel te jonge leeftijd al veel te zware taken toebedeeld krijgen. Ze moeten hele dagen op jongere broertjes en zusjes passen of te zwaar lichamenteel werk doen om een bijdrage aan het gezin te leveren. En toch doen ze dit alles met grote verantwoordelijkheid en vanzelfsprekendheid, waarschijnlijk omdat ze niet beter weten. Hun moeders zijn van oudsher zelf ook niet anders gewend, staan er vaak alleen voor en zij staan met hun rug tegen de Peruaanse adobe-muur. Ik zie dat het ook veel afhangt van de situatie waaronder deze moeders en kinderen leven of ze het alleen redden of niet. Dat is wat ik hier geleerd heb, dat niemand kan bepalen hoe zwaar jouw rugzak is, want jij bent degene die hem moet dragen. De volgende dag horen we van de twee kinderen dat hun moeder de tijd was vergeten,

maar heel laat in de avond alsnog was thuisgekomen.

Sra. Dionisia krabbelt voorzichtig overeind.

Woensdagmiddag ga ik met Bethy naar de familie Ramirez. Vorig jaar heb ik met deze moeder en haar kinderen samengewerkt, vanwege de moeilijke situatie in huis. Moeder Ramirez, Sra. Dionisia, heeft enkele jaren geleden een hersenbloeding gehad en haar spraak is nooit meer goed teruggekomen. Ook de linkerkant van haar lichaam functioneert heel slecht. Helaas is deze moeder van haar levensgeluk afhankelijk van een alcoholische echtgenoot, die haar en het gezin tijdens zijn dronken buien mishandelt en op een zeer negatieve wijze haar manier van praten en lopen nadoet. Hij vindt dat ze hem alleen maar geld kost, want ze werkt niet. Alsof al die drank die hij nuttigt gratis is! En dat met 7 kinderen in huis. Sra. Dionisia vertelt me dat het afgelopen jaar, door de steun van onze maatschappelijk werkster, het gezin echt vooruitgegaan is. Onlangs had de vader een maand niet gedronken. Maar helaas, na een maand ging het weer helemaal mis. In zijn laatste dronken bui dreigde hij ermee een einde aan het leven van zijn vrouw te maken.

Voor het eerst had de moeder de kracht om aangifte bij de politie tegen hem te doen. Het is te triest voor woorden, maar de politie doet hier helemaal niets mee. Is een vrouw eindelijk zover dat ze opstaat tegen haar man en zijn gedrag en laat de politie het helemaal afweten: de vrouw zal wel lastig zijn, zal er wel om gevraagd hebben en het advies wat de moeder kreeg was dat als zij precies zou doen wat haar man zegt hij echt niet meer zal slaan. Het meest trieste is dat we zien dat haar kleine kinderen doodsbang voor hun vader zijn en daarom het vuur uit hun kapotte schoentjes hollen om het hun vader maar naar de zin te maken. We zullen Sra. Dionisia en haar kinderen nog lange tijd moeten blijven begelei-

den, zodat de moeder eens in de toekomst sterk genoeg is om voor haar eigen geluk te kiezen.

Jorge en Zenón leven zich uit onderweg naar Mama Alice.

Zaterdag, 5 mei 2018

De grootste vervuiler op de wereld is de armoede

Zaterdag ga ik met Zoila, een van onze maatschappelijk werkers, naar Yanama. We gaan vandaag op huisbezoek bij Nancy, een moeder die bij ons de naaiopleiding volgt en bij Yolanda, die op de kinderen van de moeders past tijdens hun opleiding. Nancy heeft drie kinderen, Jhon van 10, Kevin van 8 en Smayder van 2 jaar. Nancy is drie jaar geleden gescheiden van haar man, omdat hij een ander lief had gevonden. Maar Nancy praat nog steeds over hem alsof hij haar partner is. Ze kan hem niet loslaten en hiervan is Smayder het grote bewijs. Die ene keer dat hij nog naar huis is gekomen heeft ze alles in de strijd gegooid om hem terug te krijgen, met als resultaat een kind erbij, maar zonder vader. Ik ken Nancy van de naaiopleiding en wat gun ik het deze vrouw, dat haar eigenwaarde net zo groot zou zijn als haar creatieve capaciteiten. Nancy is thuis heel gelaten en lusteloos en leeft alleen op tijdens onze opleiding.

Als we haar vragen wie de belangrijkste persoon in haar leven is, is het enige wat Nancy bedacht krijgt: "Mijn man". Notabene een ex-man die haar verlaten heeft voor een ander. We hebben een doos meegebracht, die we beplakt hebben met glimmend papier. We zeggen tegen Nancy, dat in deze doos de belangrijkste persoon in haar leven zit. Als ze de doos openmaakt kijkt ze in een spiegel die we in deze doos hebben geplakt en ziet ze haar eigen gezicht, het gezicht van de belangrijkste persoon in haar leven. Ze klapt de doos meteen dicht en wil er niet meer inkijken. De kinderen komen naar binnen en vinden de doos prachtig. We spreken met Nancy af dat ze

dagelijks met haar kinderen even in de spiegel van deze doos moet kijken. Wat heeft deze vrouw nog een lange weg te gaan en wat hoop ik dat ze eens op een dag ook in zichzelf gaat geloven!

Nancy maakt een tekening samen met Smayder.

Als we afscheid nemen zie ik dat Smayder allemaal open wondjes op zijn beentjes heeft. Nancy legt uit dat dit komt, omdat ze haar kinderen wast in het vervuilde water van de sloot. Iets anders heeft ze niet. Sinds ze weet dat dit water vol bacteriën zit wast ze haar kinderen niet meer met dit water, maar het blijkt dat ze ook deze open wondjes op hun lijfjes krijgen door het dragen van kleren die in dit water gewassen zijn. Ik geloof dat het Gandhi was die zei, dat de grootste vervuiler op de wereld de armoede is. En daar ben ik het roerend mee eens. Het moest niet mogen, dat kinderen en mensen zo moeten leven, zoals o.a. in de wijken van Arequipa en Ayacucho waar wij werken.

Tijdens mijn werk met deze gezinnen probeer ik me voor te stellen hoe het moet zijn om zo arm op te groeien. Als ik naar de kinderen en jongeren hier kijk staan de littekens van hun jeugd op hun knieën en hun ziel. En jaren later staan die littekens nog altijd op hun knieën, als een blijvende herinnering aan een afkomst van steen en straatvuil. Het enige wat deze kinderen nog rest is een front te vormen met gelijkgestemden. Arm zijn komt vooral neer op praktisch zijn. Het is bepaald niet gemakkelijk, maar het maakt flexibel.

Wie weinig of niets heeft leert snel hoe men daar het maximale uit moet halen. Wat ik hier zie is dat arm zijn niet per definitie ongelukkig maakt, maar het maakt het leven wel veel zwaarder en moeilijker. Ondanks dat de ouders en de kinderen weinig hebben zijn de meeste gezinnen gastvrij en open, blij met onze belangstelling

voor hun wel en wee. Ze proberen er allemaal op hun manier het beste van te maken. Toch zie ik dat er ook jongeren zijn die een woede in zich hebben. Vooral bij jongeren die lid zijn van de straatbendes hier in Ayacucho. Een woede die voor hen de échte keerzijde symboliseert van arm zijn. Ook voor hen is de grootste vervuiler op de wereld de armoede. Hoe ouder ze worden hoe groter hun bewustzijn over de wereld wordt en elk jaar worden ze bozer. Als hun armoedige komaf een probleem vormt lopen ze vaak al bij voorbaat weg. Zo omzeilen ze menig voor hen moeilijke situatie. Of nog erger: medelijden. En vaak zijn ze te trots om dit te erkennen. Hoewel niets in hun leven ongecompliceerd is hoop ik dat ook deze kinderen zich eens goed gaan voelen. En ik voel me dankbaar dat wij daar, dankzij jullie steun, een steentje aan kunnen bijdragen. Muchas gracias! En ik hoop intens dat bij deze jongeren eens de kwaadheid en het zelfmedelijden plaats maken voor het voelen en weten dat ook zij er mogen zijn.

De grootste vervuiler op de wereld is de armoede.

Na ons huisbezoek aan Nancy lopen Zoila en ik naar het huisje van Yolanda. Yolanda heeft vijf kinderen van drie verschillende vaders. Dit geeft regelmatig wrijving onder de kinderen onderling en daarbij is de vader van de jongste drie kinderen de grote afwezige, omdat hij maar een keer in de drie maanden van zijn werk naar huis komt. Ook Yolanda heeft een heel negatief zelfbeeld. Ze is van kleins af aan door haar vader mishandeld en het raakt me diep als Yolanda zegt dat ze het niet erg vindt dat haar vader haar altijd mishandelde, maar dat haar grootste verdriet erin zit dat hij haar nooit verteld heeft waarom. En ook hier herhaalt de geschiedenis zich. Als Yolanda het even niet meer ziet zitten slaat ook zij haar kinderen. We vragen dan ook aan Yolanda hoe zij denkt dat haar kinderen zich voelen als zij hen slaat en wat haar kinderen zich de rest van

hun leven zullen afvragen? Het moet voor Yolanda heel moeilijk zijn zich te realiseren dat ook haar kinderen de rest van hun leven zich af zullen vragen waarom hun moeder hen sloeg.

Yolanda voelt zich voor het eerst in haar leven jarig.

We hebben de kinderen van Yolanda de afgelopen week als taak gegeven, dat ze elke avond als ze naar bed gaan hun moeder een knuffel moeten geven. De kinderen vertellen vol trots dat ze dit gedaan hebben. En als we Yolanda vragen hoe dit voor haar voelde begint ze te stralen en zegt ze dat ze deze week voor het eerst in haar leven elke avond het gevoel had dat ze jarig was. Ik zie dat het niet alleen mij maar ook Zoila erg raakt om Yolanda dit te horen zeggen.

Vrijdag, 11 mei 2018

Huil niet omdat het voorbij is, lach omdat het gebeurde

En dan breekt donderdag mijn laatste werkdag aan. Het is een belangrijke dag voor de moeders van de naaiopleiding, want vandaag is de diploma-uitreiking. Tijd voor mij dus om taart te gaan kopen. Maar niet alleen voor de feestelijke gelegenheid van onze moeders, maar ook als afscheid van het team. Maar eerst steek ik bij Frederique een kaarsje aan voor Flor, die vandaag haar scriptie moet verdedigen in Lima voor haar master psycho-pedagogiek.

En daarna gaan we naar het lokaal van de naaiopleiding om daar de feestelijke ceremonie luister bij te zetten. De moeders zitten al vol spanning op ons te wachten, want vandaag is een belangrijke, misschien wel de belangrijkste, dag in hun leven. Het is hier in Peru gebruikelijk dat eerst iedereen een speech houdt. Coördinatrice Zoila heet iedereen welkom en geeft het woord aan de directrice, Elba. Elba spreekt haar verwondering uit over de prachtige verandering, die deze vrouwen het afgelopen jaar hebben onder-

gaan. Eerst durfden zij ons nauwelijks aan te kijken en nu zit hier een stel zelfverzekerde vrouwen die weten wat ze willen: een baan, zodat ze voortaan een bron van inkomsten hebben en hun gezin kunnen onderhouden.

Vol verwachting klopt hun hart.

Bij de overhandiging van de diploma's en de uitreiking van de naaimachines aan de 4 beste leerlingen vloeien veel traantjes van geluk. Marleny vertelt in haar dankwoord dat ze een eigen naaiatelier start en dat ze een foto van haar en mij samen op de muur van haar atelier gaat hangen. Ik zie dat het ons allen raakt, want op dit moment beseffen we pas echt dat we met deze vakopleiding inderdaad deze moeders een nieuw leven hebben gegeven.

Wat ben ik trots op deze vrouwen en trots op jullie als donateurs, dat we dankzij jullie steun deze moeders eigenwaarde, zelfvertrouwen en een vakopleiding hebben kunnen bieden! Maar zeker ook trots op Yrene en Lisbeth, de naaileraressen en Zoila, de coördinatrice, drie kanjers die onvermoeibaar deze vrouwen hebben weten te motiveren en enthousiasmeren. Ik heb mijn speech tot het laatst bewaard en breng de woorden van een van de moeders, Joana, in herinnering. Joana kwam huilend bij me zitten en zei dat ze eigenlijk helemaal niet wilde dat de opleiding al was afgelopen. Ze zal haar dagelijkse lessen, het samenzijn met de andere moeders, het samen ervoor gaan, intens gaan missen. En wat kan ik me dit voorstellen, want nu hangt het van hen af, nu moeten zij er alleen voor gaan knokken. Ik feliciteer alle moeders uit de grond van mijn hart en zeg hen niet te huilen omdat het voorbij is, maar te lachen dat het gebeurde. Ze hebben het volbracht! En ze kunnen ongelofelijk trots op zichzelf zijn en altijd voor advies bij ons blijven binnenlopen, want in juni starten we een nieuwe naaiopleiding. We hebben eerst marktonderzoek gedaan en er blijkt hier in Ayacucho nog zoveel

vraag naar naaisters te zijn, dat het zeker de moeite loont om nog een nieuwe lichter moeders deze kans te bieden.

Ik kijk vol trots naar Mayorit, een moeder van 21 jaar, die halverwege de opleiding wilde stoppen vanwege de bittere armoede van haar ouders die voor haar 6-jarig zootje zorgen. Maar haar ouders stonden erop dat ze de opleiding afmaakte en hebben haar op alle fronten gesteund. Voor Mayorit hebben we het goede nieuws dat ze vanaf a.s. maandag een baan in een naaiatelier heeft. Ze kijkt me met ogen vol tranen aan en zegt dat dit haar grote droom was: eindelijk iets terug te kunnen gaan doen voor haar ouders, die altijd dag en nacht voor haar en haar zootje klaar staan. Ook kunnen we vier moeders gelukkig maken met een baan binnen de ONG Mama Alice. Zij zullen de Mamitas gaan ondersteunen, met het maken van producten voor de verkoop.

Lisbeth overhandigt Mayorit haar felbegeerde diploma.

Enkele moeders gaan een eigen bedrijfje beginnen en verschillende moeders zijn aangenomen bij een atelier waar men sportkleding maakt en schooluniformen. Alle moeders hebben werk, een resultaat waar ik alleen maar van had kunnen dromen. Nadat 4 moeders hun felbegeerde naaimachine hebben ontvangen kan het feest beginnen. En op het einde van het feest heb ik letterlijk pijn in mijn kaken van het vol trots kijken naar deze prachtige vrouwen. En dan volgt het onvermijdelijke afscheid en rijden we terug naar de stad.

Fredy en ik zijn enerzijds doodop van alle emoties, maar anderzijds nog vol energie over al het moois dat we die dag gevoeld en gezien hebben. Gelukkig heb ik Fredy nog uitgenodigd voor een laatste avondmaal, zodat we samen nog even kunnen terugkijken op deze memorabele dag. Als we ooit geweten hebben waarom we dit werk

doen, dan is het vandaag wel! Ik heb een afscheidswordje voor Fredy op papier gezet en ook hierbij denk ik aan de titel van mijn laatste verslag: Huil niet dat het voorbij is, maar lach dat het gebeurde.

Wat zijn we trots op dit prachtige resultaat!

Natuurlijk zullen we elkaar intens missen, want we hebben een prachtige tijd gehad samen. Het is zo fijn om samen over het werk te kunnen overleggen, problemen te kunnen delen, belangrijke beslissingen samen te nemen, elkaar tot steun te zijn, lekker samen te eten en regelmatig heel hard te lachen. Dit pakt niemand ons meer af! Deze dag zal ik me altijd herinneren als een dag van "Voor vrouwen door vrouwen", want bij thuiskomst in mijn hotel lees ik het geweldige nieuws dat ook Flor vandaag haar master heeft gehaald. Mijn dag kan niet meer stuk!

Uiteindelijk, na 18 jaar werken in Peru, zie ik dat de Spaanse dichter Antonio Machado gelijk heeft: het pad ontstaat al wandelend. Nooit weet je vooraf of datgene wat je gaat doen vruchten af zal werpen. Je kunt het alleen maar hopen. Maar door de jaren heen heb ik hier gezien dat moeilijke wegen vaak tot mooie bestemmingen leiden. We hebben al zoveel kinderen kunnen helpen. We gaan voetje voor voetje vooruit, nooit achteruit. De tijd is voorbijgevlogen en zit er helaas weer op. Natuurlijk had ik graag nog langer samen met het team mijn schouders eronder gezet, maar aan de andere kant is het ook goed zo. De leefomstandigheden van de kinderen en moeders in Yanama zijn om te huilen, maar als ik zie wat wij hen dankzij jullie steun kunnen bieden, kan ik alleen maar lachen en dankbaar zijn dat ik dit prachtige werk mag doen. Mijn koffers zijn gepakt, ik heb afscheid genomen van Frederique, Elba en alle teamleden en ik kom beetje bij beetje weer richting Nederland. En ik voel dat het goed is. Rest mij alleen nog jullie intens te bedanken dat jullie ook dit jaar met me

zijn 'meegereisd'. Reizen is een mooie manier om vragen te stellen die je jezelf thuis niet stelt.

Ook voor Noemi is het de dag van haar leven.

Niet alleen over het land en het volk in kwestie, maar zeker ook over jezelf. En ieder jaar kom ik weer een ervaring rijker en met nieuwe antwoorden en wensen naar huis. Ik hoop dan ook dat ik nog vaak op jullie deuren mag kloppen, zodat we tezamen nog vele kansarme Peruaanse kinderen een kans op een betere toekomst kunnen bieden. ¡Muchas gracias!

Een warme groet,
Marianne.

Ik hoop intens dat deze nieuwsbrief voor u opnieuw aanleiding is om Kinderen van de Zon te steunen. Graag ontvang ik uw bijdrage op:

IBAN: NL74 INGB 0009 2334 76
Ten name van
Stichting Kinderen van de Zon,
Land van Ravensteinstraat 31, Uden.

Onze stichting is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit betekent dat giften aftrekbaar zijn voor de inkomstenbelasting. Bij een schenkingsovereenkomst voor 5 jaren is het belastingvoordeel voor u het gunstigste. Voor meer info zie:
www.kinderenvandezon.org

Heel veel dank voor uw belangstelling en steun. Mede namens het bestuur wens ik u een fijne zomer.

Marianne Schepers-van Weert.